

Verlangen naar eenheid:

STEL JE

In het voorjaar van 2010 startte een proces van toenadering tussen de Unie van Baptistengemeenten en de Alliantie van Baptisten- en CAMA-gemeenten (ABC), gericht op samenwerking en een mogelijk samengaan. Tijdens de recente Algemene Vergadering in november werd teruggeblikt op het proces tot nu toe en ingezoomd op de huidige stand van zaken. Een overzicht.

TEKST: Gerdien Karssen

BEELD: Sjoerdt de Ruijter

“**H**et proces begon met een aantal verkennende gesprekken tussen het bestuur van ABC en de Commissie Interkerkelijke Samenwerking van de Unie”, vertelt Algemeen Secretaris Albrecht Boerrigter. “Deze kwamen onder meer voort uit contacten die waren ontstaan rondom het vieren van 400 jaar baptisme in 2009. Parallel daarin diende de Baptistengemeente Noordbergum een voorstel in bij de Algemene Vergadering om een samensmelting met ABC te gaan onderzoeken.” Na een eerste verkenning naar de theologische wortels en de organisatiestructuur van beide geloofsgemeenschappen, stemden de gemeenten in met een uitgebreider onderzoek naar inhoudelijke argumenten voor of tegen een mogelijke samensmelting. Fase 1, de fase van onderzoek, kon beginnen.

Meer eenheid

De belangrijkste motivatie om het proces te starten, was het verlangen naar meer eenheid in de christelijke kerk, gebaseerd op de oproep van Petrus om eensgezind te zijn (1 Petrus 3:8), om daarmee meer zichtbaar te zijn in de samenleving. Of zoals het in een later document werd beschreven: “Wat we wel wisten bij de start van dit onderzoek is dat de twee geloofsgemeenschappen veel met elkaar gemeen hebben. Het bundelen van hun geloof, liefde, visie, mogelijkheden en krachten zou een hele goede uitwerking kunnen hebben voor het getuigenis van diezelfde geloofsgemeenschappen. Stel je toch eens voor...”

TOCH EENS VOOR...

In het voorjaar van 2012 werd een stuurgroep ingesteld, bestaande uit drie vertegenwoordigers van beide geloofsgemeenschappen. Die kreeg de taak om het traject te begeleiden. Verder begonnen vier werkgroepen een onderzoek naar de (inter)nationale relaties en verbanden van beide groepen, de onderlinge verhoudingen tussen gemeenten van Unie en ABC, de gedachten in beide geloofsgemeenschappen rondom gemeentevisie/gemeentemodell en de beleden en beleefde identiteit. Onder andere via regio-avonden kregen gemeenten de gelegenheid om mee te denken. Eind 2013 werden de conclusies van de stuurgroep en de werkgroepen voorgelegd aan beide geloofsgemeenschappen. Daaruit bleek dat er geen principiële of onoverbrugbare bezwaren waren ontdekt. De stuurgroep stelde dan ook voor om een nieuwe fase richting samensmelting in te gaan.

Een stap te ver

Begin 2015 lag er een nieuw voorstel van de stuurgroep op tafel: 'Over identiteit'. "Daarin ging het met name over een gezamenlijke geloofsbelijdenis en een aantal ethische standpunten", licht Boerrigter toe. "Dit bleek voor de Uniegemeenten een stap te ver. Vooral vanwege de verschillende opvattingen rondom de rol die de landelijke organisatie heeft als het gaat om ethische standpunten en de toepassing daarvan in de lokale gemeente." Een organisatorisch samengaan bleek op korte termijn niet mogelijk. Daarom startte in het najaar van 2015 een nieuwe fase, waarbij ervoor gekozen werd om eerst intensiever met elkaar te gaan samenwerken. Basis voor die verdere samenwerking werd de genoemde geloofsbelijdenis, die in het najaar van 2016 werd aangevuld met een document waarin onderwerpen van gezamenlijke identiteit waren beschreven.

Avondmaal vieren

Inmiddels zitten we in fase 2 en krijgt de intensievere

samenwerking op allerlei gebieden steeds meer vorm. Zo werd vorig najaar voor het eerst een gezamenlijke Algemene (Leden) Vergadering gehouden, waarbij beide geloofsgemeenschappen een eigen vergaderdeel hadden en een gezamenlijk moment van ontmoeten en vieren van het Heilig Avondmaal. Afgelopen Algemene Vergadering werd deze opzet herhaald.

Ook werd tijdens de AV in november een gezamenlijk gemeentestichtingsproject in Turkije gepresenteerd. Boerrigter: "Zowel binnen de internationale verbanden van de Unie als die van ABC zijn contacten met beginnende Turkse gemeenschappen, geleid door lokale mensen. Samen willen we die gemeenten gaan ondersteunen." (zie ook pag 15, red.)

Verder wordt in het voorjaar van 2018 besloten over een voorstel om het theologisch onderwijs voor een periode van vijf jaar gezamenlijk te gaan verzorgen vanuit het Baptistenseminarium.

Gezamenlijk regiowerk

Een heel praktische vorm van samenwerking wordt ondertussen zichtbaar in het gezamenlijke regionale werk. Ingeborg Janssen, medewerker binnen het team Missionaire Gemeente Ontwikkeling van de Unie, vertelt: "Het Unie-ABC-proces is lange tijd vooral een bestuurlijk traject geweest, maar op een gegeven moment wordt je ook benieuwd hoe die verbinding waar je naar streeft er in de praktijk uit gaat zien. We zijn daarom dit jaar samen met ABC een *pilot* begonnen om samen te werken in de regio's Noord- en Zuid-Holland en in Zuid-Nederland. ABC Gemeenten werkt al langer met regiocoördinatoren en daar sluiten wij nu op aan. We hopen de Unie op die manier dichterbij de gemeenten te krijgen en willen tegelijk laten zien dat de toenadering tussen de twee geloofsgemeenschappen uiteindelijk geen zaak van hoofdkantoren en besturen is, maar dat die ontstaat in de verbinding tussen gemeenten."

“Waarom zouden we tot het nieuwe seizoen wachten, kunnen we niet meteen beginnen?”

Afgelopen voorjaar organiseerde Janssen samen met Gerard van der Schee, regiocoördinator van ABC, informatieavonden voor gemeenten in Noord- en Zuid-Holland om het plan van gezamenlijk regiowerk voor te leggen. Van der Schee: “Het mooie was dat de gemeenten zo enthousiast waren, dat ze vroegen: ‘Waarom zouden we tot het nieuwe seizoen wachten, kunnen we niet meteen beginnen?’” Als start van de *pilot* kwamen in september alle regiocoördinatoren van Unie en ABC bij elkaar.

Gemeenten bezoeken

Om de cultuur in de beide geloofsgemeenschappen te leren kennen en misschien ook wel karikatuurbeelden van elkaar weg te nemen, bezoeken Janssen en Van der Schee sinds kort gezamenlijk enkele Unie- en ABC-gemeenten in hun regio. “Zo’n avond begint met een maaltijd met de voorganger, raadsleden en kadermedewerkers, waarna we nog zo’n anderhalf uur met elkaar doorpraten”, schetst Van der Schee. “Niet alleen leer je elkaar op plaatselijk niveau kennen, als buitenstaander stel je misschien ook andere vragen, zodat je tot boeiende gesprekken komt.”

Ook Janssen is enthousiast. “Door met elkaar in gesprek te gaan, leer je elkaar beter kennen, wat een stukje koudwatervrees weg kan halen. Je ontdekt: die ander is misschien toch niet zo anders dan ikzelf. En: waar je onderling wel een beetje verschilt, kun je daar in wederzijds respect mee omgaan.”

Van der Schee heeft goede herinneringen aan zo’n bezoek aan de Unie-gemeenten Heemskerk en Krommenie. “Beide gemeenten gaven aan dat het eigenlijk de eerste keer was dat ze elkaar op deze manier ontmoetten en spraken uit dat ze nauwer wilden gaan samenwerken. Daarnaast kwam vanuit de gemeente Heemskerk spontaan het verzoek of we hen wilden helpen om in gesprek te komen met ABC-gemeente De Verandering die deels uit hun gelederen is voortgekomen. Door het verleden een plek te geven, kunnen ze in de toekomst hopelijk nader tot elkaar komen. Een mooie en verrassende ontwikkeling.”

Intervisie voorgangers

Ondertussen zijn er in het westen van het land ook bijeenkomsten met voorgangers uit beide

geloofsgemeenschappen gehouden. Janssen: “Doel was om gezamenlijke intervisie te oefenen en te kijken of dat zou bevallen.” In eerste instantie bestond er bij sommige aanwezigen wat huivering bij het idee om met de eigen, vertrouwde groep te stoppen. Maar uiteindelijk stemde iedereen ermee in om nieuwe, gemixte intervisiegroepen te gaan maken. Sommige daarvan zijn al begonnen, andere starten met ingang van januari.

Ten slotte sluit de Unie aan bij de Regiodagen die ABC begin volgend jaar voor de derde keer organiseert. Deze hebben als doel om actieve gemeenteleden met elkaar in contact te brengen om elkaar te bemoedigen, van elkaar te leren en zich in workshops te laten inspireren (zie kader).

Vooruitkijken

Terwijl de intensievere samenwerking op verschillende terreinen vruchten af begint te werpen, hebben de besturen regelmatig overleg en wordt gewerkt aan een verkenning van mogelijke organisatievormen. Volgend jaar zullen de gemeenten hierover worden geïnformeerd. Ook hopen de besturen in het najaar van 2018 een totaalplaatje van een nieuw te vormen geloofsgemeenschap aan hun achterbannen voor te kunnen leggen.

Kom in 2018 naar de Regiodag in uw regio!

Thema: ‘Vruchtbaar verbonden’

Wat? Ontmoeting, inspiratie en workshops waarin we samen leren en ervaringen delen

Voor wie? Actieve betrokkenen in Unie- en ABC-gemeenten

Wanneer en waar?

27 januari Regiodag West in Aalsmeer

10 februari Regiodag Oost in Veenendaal

10 maart Regiodag Zuid in Eindhoven

17 maart Regiodag Noord in Drachten

Noteer de datum alvast in uw agenda!